

KLINISK ETIKK-KOMITÉ

BÆRUM SYKEHUS

ÅRSMELDING 2017

INNHALDSFORTEGNELSE:

1.	Oppnevning av KEK og komiteens medlemmer.....	side 3
2.	Mandat	side 3
3.	Organisering	side 4
4.	Arbeidsform	side 4
5.	Aktiviteter	side 4
5.1.	Komitémøter	side 4
5.2.	Kompetanseheving for medlemmene	side 5
5.3.	Arbeid med å gjøre KEK kjent på Bærum Sykehus	side 5
5.4.	Arbeid for å høyne etikk-kompetansen hos helsepersonell ved sykehuset.....	side 5
5.4.1.	Seminar	side 5
5.4.2.	Undervisning på sykehuset.....	side 5
5.4.3.	Intrenett ...	side 5
5.5.	Henvendelser og saker til komiteen	side 6
5.6.	Samarbeid med andre KEK i VestreViken	side 7
6.	Målsetting for 2018	side 7
6.1.	Kontinuere arbeidet med å gjøre KEK kjent på sykehuset og bidra til at etikkkompetansen hos våre kolleger styrkes.	side 7
6.2.	Kompetanseheving for medlemmene	side 7
6.3.	Bidra til å forbedre etikk kompetansen hos våre kolleger ved Bærum sykehus ...	side 7
7.	Regnskap og budsjett	side 7

ÅRSMELDING 2017 KLINISK ETIKK-KOMITÉ Bærum Sykehus

1. OPPNEVNING AV KEK OG MEDLEMMER I KEK

Klinisk etikk-komité ved Bærum Sykehus ble etablert v ren 2004 og formelt godkjent med mandat og oppnevnte medlemmer av daværende adm. direktør Erik Omland 7.12. 2004.

Medlemmer i 2017 har vært:

Leder:	Kristin Sollid, overlege ved kvinneklinikken
Nestleder:	Laila Kristensen, spesialsykepleier palliasjon /onkologi, kreftavdelingen
Sekretær:	Gro Marit Auke, sykepleier ved medisinsk avdeling, hjerte-lungeposten og medisinsk poliklinikk Jannicke Mellin-Olsen overlege ved anesthesiavdelingen. Sunniva Johnsen Fisknes, sykehusprest Bente Gatevold, fagsykepleier ved akutt mottaket. Per Nortvedt, professor ved Seksjon for Medisinsk Etikk, UiO Torunn Viervoll, brukerrepresentant fra brukerutvalget i vestre Viken Guri Hagberg, lege medisinsk avdeling / stipendiat ved forskningsavdelingen BS Johan Bro Sundin , overlege ved geriatri, slag og rehabilitering Helena Berglind, sykepleier ved gynekologisk avdeling

2. MANDAT

Klinisk etikk-komité (KEK) skal bidra til å høyne den kliniske etikk-kompetansen hos helsepersonell ved sykehuset. KEK skal tilrettelegge for identifikasjon, analyse og om mulig synliggjøre handlings-alternativer ved etiske problemstillinger relatert til pasientbehandlingen.

KEK skal være et redskap til pasienters og pårørendes beste.

KEK vil gjøre dette ved:

-   fremme samtale og refleksjon om etiske problemer og dilemmaer
-   gi råd om hvordan etiske dilemmaer kan håndteres
-   være et forum der helsepersonell kan drøfte etiske dilemmaer prospektivt eller retrospektivt
-   bidra til bevisstg ring om etiske problemer knyttet til ressursbruk og prioritering
-   bidra til å utarbeide retningslinjer for relevante områder
-   bidra til en bevisstg ring om sykehusets verdigrunnlag og forholdet mellom dette grunnlag og den praktiske hverdag i sykehuset

3. **ORGANISERING**

- Komiteen er en selvstendig, tverrfaglig sammensatt enhet på Bærum Sykehus
- Komiteens medlemmer oppnevnes vanligvis av sykehusets direktør for 2 år av gangen, med mulighet for gjenoppnevning. Det er viktig å ivareta kontinuitet samt faglig bredde ved nyoppnevning. Komiteen har ca.10 medlemmer fra sykehuset. Et medlem er fra Seksjon for Medisinsk Etikk ved UIO så lenge SME prioriterer denne deltagelsen.
- Komiteen har leder, nestleder og sekretær.
- Sekretæren frikjøpes med 10 % stilling.

4. **ARBEIDSFORM**

KEK velger selv arbeidsform og hvilke saker de vil ta opp.

KEK har regulære møter ca 10-12 ganger i året og kan innkalle til ekstraordinære møter ved behov.

KEK leverer årsmelding til administrerende direktør og til SME

Alle kan henvende seg til KEK.

Henvendelsen gjøres til medlemmene i komiteen.

Det kan skje skriftlig, på telefon eller på mail: kek.baerum@vestreviken.no

5. **AKTIVITETER**

5.1. **Komitémøter**

Komiteen har hatt 8 møter i 2017. Referat fra møtene legges ut på intranett under:

BS- Kliniske etikk-komiteer - Klinisk etikk-komité Bærum Sykehus - referat

Komiteen har under møtene:

- drøftet og behandlet henvendelser og saker til KEK
- planlagt 1 internt og 1 eksternt etikkseminar.
- trent på kasuistikkdrøftinger
- planlagt internundervisning av forskjellig art
- hatt teoretisk etikk undervisning
-

Vi i KEK opplever et stort tempo og økende arbeidspress i vår kliniske arbeidshverdag. Dette gjør at vi ganske ofte ikke kan delta på møter og at det er vanskelig å prioritere KEK arbeidet.

5.2. Kompetanseheving for medlemmene

- Nasjonalt høstseminar for KEK arrangert av Seksjon for Medisinsk Etikk. 2 dager på Soria Moria hvor 6 medlemmer deltok.
- Seminar vedrørende evaluering av arbeidet vårt, planlegging av videre arbeid og kompetanseheving for hele komiteen på Sundvolden 1,5 dager i juni.
- På desembermøte hadde vi besøk av Berit Hofset Larsen fra SME som snakket om sin masteroppgave med tittel: «Hvem fører i livets siste dans»

5.3. Arbeid med å gjøre KEK kjent på Bærum Sykehus

- Medlemmene i KEK har presentert komiteen og KEK arbeidet på morgenmøte både for de medisinske legene og kirurgene
- Vi har deltatt på 3 fagdager på infeksjonsposten, fagmøte på kvinneklinikken, dialyseposten og hos fysioterapeutene.
- I disse sammenhengene har vi informert om KEK og gjennomgått case med etiske dilemmaer knyttet til problemstillinger fra arbeidshverdagen
- Utformet og hengt opp innrammede informasjonspostere om KEK rundt på sykehuset

5.4. Arbeid for å høyne den etiske etikk-kompetansen hos helsepersonell ved sykehuset.

5.4.1 Seminar

Komiteen arrangerte seminar for hele sykehuset i november med besøk av Jørgen Dahlberg. Han snakket om «Samtykkekompetanse og begrensninger i pasientens selvbestemmelse.»

Seminaret var arrangert i auditoriet på sykehuset og var godt besøkt.

Temaet er aktuelt og engasjerende – og det var foredragsholderen også!

5.4.2 Undervisning / innlegg ved ulike avdelinger, på møter og fagdager

Presentasjon av KEK, arbeidet vårt og klinisk etisk løsningsprosess for personale på fagdager, se under punkt 5.3.

Det har vært gode tilbakemeldinger på internundervisningen, og komiteen har fått nye forespørsler på bakgrunn av anbefalinger fra de postene / avdelingene vi har besøkt.

5.4.3. Sykehusets intranett

Vi har ikke lagt ut stoff på intranett i 2017.

5.5. Henvendelser og saker til komiteen

Komiteen har drøftet følgende saker som er lagt frem for oss i 2017:

1. Lege fra palliativt team la frem sak vedrørende spørsmål om videre behandling og sondeernæring til psykisk utviklingshemmet mann med mange fysiske plager og nyoppstått akutt alvorlig sykdom. For legen var det en vanskelig avgjørelse siden pasienten ikke var samtykkekompetent og uten nære pårørende. Hun hadde behov for å drøfte saken med KEK. Personale på pasientens bolig kjente imidlertid pasienten svært godt, og legen ba om et møte med fastlegen og personale for bedre å kunne komme frem til en avgjørelse. I forkant av dette møte drøftet legen sammen med KEK ulike løsningsforslag. Etter disse møtene og vurderingene ble det besluttet å trappe ned ernæringen gradvis og gi best mulig palliasjon.

2. Lege fra medisinsk avdeling ønsket å drøfte et dilemma hun sto i da en gravid kvinne kom til akuttmottaket med spørsmål om pneumoni. Legen oppdaget tilfeldigvis ved undersøkelsen av kvinnen en stor tumor i brystet som hun ikke visste om eller ikke forholdt seg til. Hun ønsket absolutt ingen utredning eller behandling for dette før etter at barnet var født. Legen forsto at dette kunne få alvorlige konsekvenser for kvinnen (og barnet), og bekymret seg for om hun forsto alvoret i situasjonen. Legen kontaktet ektemannen, informerte han og henviste kvinnen videre selv om hun ikke ønsket dette. Legen tenkte at kanskje neste instans greide å overbevise kvinnen om nødvendigheten av behandling. Det var nyttig for legen å drøfte saken og vurderingene hun hadde gjort med KEK.

3. Personale på intensiv ønsket å gjennomgå en langvarig og krevende pasientsituasjon fra sin avdeling med KEK. Personalet følte seg manipulert, krenket og brukt. Oppgavene var krevende både ressursmessig og kompetansemessig og personale var ikke enig i mange av beslutningene som ble bestemt. I drøftingen med KEK snakket de om sine erfaringer i denne spesielle pasientsituasjonen. Vi snakket om at de burde blitt enige om strategier ift, rutiner og behandling og utført tingene på lik måte. Personalet hadde da stått frem mer tydelige og enda mer profesjonelle. Dette hadde (kanskje) ført til større trygghet for alle parter, mindre frustrasjon, diskusjon og uenighet. Hele gjennomgangen ble avklarende og personalet ga uttrykk for at de fikk luftet ut tanker og følelser samt at de ble sett, lyttet til og fikk aksept for at de hadde stått i en vanskelig situasjon.

4. Personale på dialyseposten ønsker å drøfte en sak med KEK om en alvorlig nyresviktpasient som ikke ønsker videre dialysebehandling. Han er psykisk utviklingshemmet og ikke samtykkekompetent. Personale er bekymret for hvorvidt han forstår sitt beste og om de rette avgjørelser blir tatt. Både personale på boligen og på dialyseposten bruker mye tid og ressurser på å få pasienten til behandling. Etter drøfting med KEK ble det bestemt at han kan få være med å bestemme mer selv og at alle rundt han må godta at behandlingen blir dårligere.

5.6. Samarbeid med andre Kliniske Etikk komite'er i VestreViken

Ikke samarbeidet med andre komiteer i 2017

6. MÅLSETTING FOR 2018

6.1. Kontinuere arbeidet med å gjøre KEK bedre kjent på Bærum Sykehus, og bidra til at ansatte og andre bruker KEK

- Oppsøke ulike poster / avdelinger ved sykehuset for å fortelle om KEK.
- Arbeide for økt tilgang av henvendelser og saker.
- Arrangere seminar for sykehuset
- Være aktive med aktuell informasjon på intranett

6.2. Kompetanseheving for medlemmene

- Høstseminar for alle Kliniske etikk-komiteer. Flest mulig fra KEK deltar.
- Arrangere internt arbeidsseminar for medlemmene
- Deltagelse på relevante eksterne kurs
- Bruke KEK-møter til gjennomgang av sentrale medisinsk etiske temaer / problemstillinger.
- Trene på bruk av klinisk etisk løsningsprosess ved å bruke aktuell case

6.3. Bidra til å høyne den kliniske etikk-kompetansen hos helsepersonell ved sykehuset.

- Arrangere seminar hvert år
- Bidra til å skape møteplasser for etisk refleksjon og kasuistikkdirøftinger på ulike avdelinger / poster ved sykehuset.
- Delta på fagdager og møter på ulike avdelinger / poster
- Presentere klinisk etisk løsningsprosess i ulike fora ved sykehuset.

7. REGNSKAP OG BUDSJETT

KEK hadde et budsjett på 100.000 kr,- i 2017. Den største utgiften var lønn til sekretær i 10 % stilling. Vi brukte også budsjettmidler til deltagelse på eksterne kurs og til betaling av foredragsholder på seminar.

Budsjett for 2018 er innvilget i samme størrelse som i 2017.

Bærum Sykehus, 15.febr.2018

Gro Marit Auke, sekretær i KEK BS